

12. Zaměstnanci používající ICT

I když v Česku používají počítač již téměř všechny firmy s deseti a více zaměstnanci (98 %) a prakticky stejný podíl firem má i připojení k internetu, zaměstnanců používajících v těchto firmách počítač je pouze polovina. Celkový nižší podíl zaměstnanců používajících v práci počítače oproti některým jiným zemím EU je dán i strukturou našeho hospodářství se silným zastoupením odvětví, kde pro velkou část zaměstnanců není používání počítačů a dalších IT zatím nezbytné.

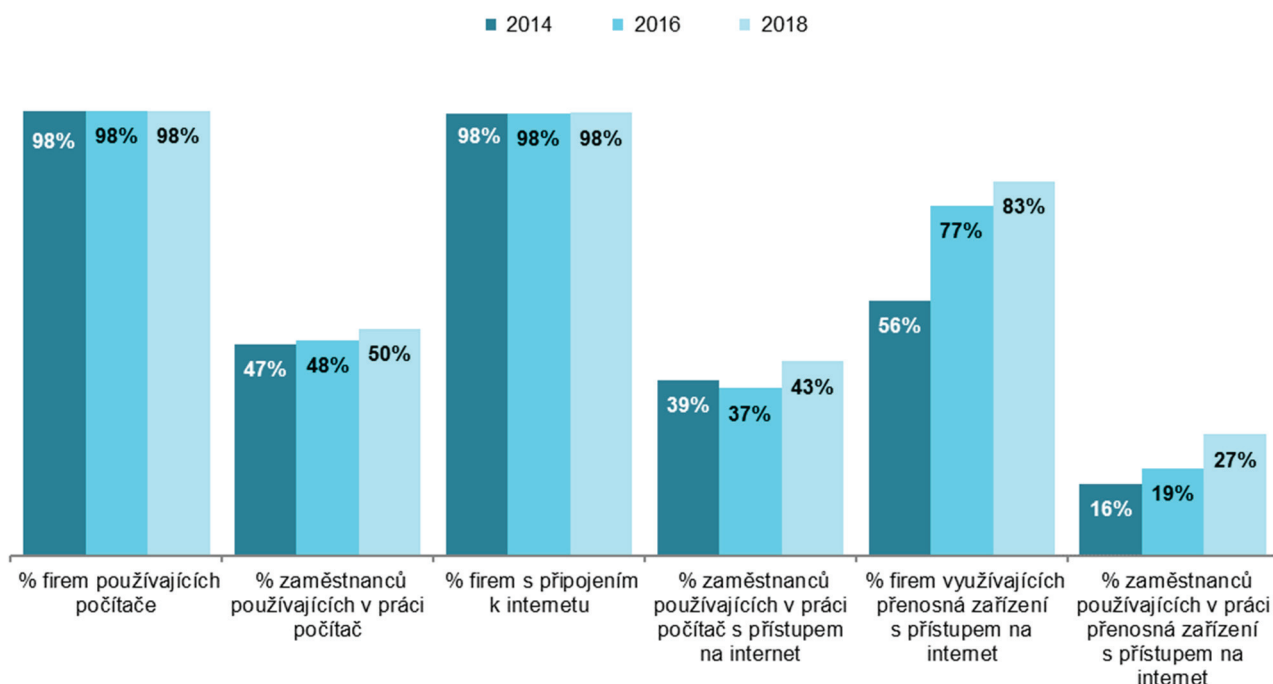
Hlavní zjištění

- V roce 2018 využívala **počítač k pracovním účelům** přesně polovina pracovníků v podnikatelském sektoru ČR. Tento podíl se posledních 5 let velice stabilně drží nad hranicí 45 % a **v roce 2018 poprvé přesáhl 50 %**. Zatímco před 15 lety pracovala v Česku s počítačem třetina zaměstnanců firem (37 %), dnes je to každý druhý.
- Podíly zaměstnanců využívajících v práci počítač se mezi velikostními skupinami firem příliš neliší, **rozdíly nacházíme spíše mezi jednotlivými odvětvími**. Nejvíce zaměstnanců pracujících s počítači byl v roce 2018 v telekomunikacích a činnostech v oblasti IT (shodně 95 %). Nejmenší byl naproti tomu ve stravování a pohostinství (27 %) a poměrně překvapivě také v odvětví nazvaném ostatní administrativní a podpůrné činnosti (patří sem bezpečnostní agentury, zprostředkování práce, činnosti v oblasti pronájmu apod.), kde v lednu 2018 používala počítače čtvrtina zaměstnanců.
- Podíl zaměstnanců majících v Česku **přístup z pracovního počítače k internetu** každým rokem mírně narůstá, v roce 2018 tvořil jejich podíl 43 % a za posledních 15 let se téměř zdvojnásobil. Tento ukazatel – na rozdíl od počtu zaměstnanců používajících počítač – klesá s velikostí firmy. Důvodem mohou být omezení přístupu zaměstnanců na internet ze svých pracovních počítačů ze strany zaměstnavatele, která jsou zřejmě praktikována častěji ve velkých firmách.
- Počítače s přístupem na internet mají především zaměstnanci v mediálním sektoru, v telekomunikacích či v IT (nad 90 %). Nejméně často (podobně jako v případě přístupu k počítačům) pak zaměstnanci ve stravování a v pohostinství a v ostatních administrativních a podpůrných činnostech (přibližně 22 %).
- Ve srovnání s ostatními zeměmi EU¹ vykazují české firmy **jeden z nejnižších podílů zaměstnanců**, kteří v práci používají internet. Tato skutečnost může být podmíněna strukturou českého hospodářství s vysokým zastoupením zpracovatelského průmyslu na celkové zaměstnanosti. Zaměstnanců používajících v práci internet je **nejvíce v severských zemích**, v roce 2018 jich zde bylo víc než 70 %.
- Firmy v posledních letech poskytují svým zaměstnancům pro pracovní účely čím dál častěji **přenosná zařízení s přístupem na internet**. Přenosný počítač, tablet či smartphone měla v roce 2018 v práci k dispozici více než čtvrtina zaměstnanců firem s deseti a více zaměstnanci. Tento ukazatel každým rokem narůstá, od roku 2012 vzrostl podíl zaměstnanců používajících přenosná zařízení dvojnásobně.
- V poskytování přenosných zařízení s přístupem na internet byly české podniky za rok 2018 **na jedenácté příčce nad průměrem EU28**, podobně jako např. Velká Británie, Španělsko nebo sousední Rakousko. I v tomto případě jsou rozdíly mezi státy Unie ovlivněny nejen celkovou vyspělostí jednotlivých ekonomik a pokroku v digitalizaci či automatizaci v podnikové sféře, ale z významné části také velikostní a odvětvovou skladbou podniků v ekonomice.
- Stejně jako v případě přístupu zaměstnanců k počítačům a k internetu pro pracovní účely, nalézáme i v případě přenosných zařízení určité rozdíly v závislosti na velikosti firem a podle převažující ekonomické činnosti. Mobilní zařízení s přístupem na internet mají možnost využívat o něco častěji zaměstnanci malých firem (30 %) než středně velkých nebo velkých subjektů (27 resp. 25 %). Nejvíce zaměstnanců používajících přenosná zařízení v práci je v sekci CZ-NACE J *Informační a komunikační činnosti* (77 %), podle předpokladů především v telekomunikacích (85 %). Nejmenší podíl zaměstnanců pracujících s těmito zařízeními byl v posledním šetření v textilním průmyslu (10 %) a v ostatních administrativních a podpůrných činnostech (13 %).

¹ Zdrojem dat pro mezinárodní srovnání je databáze Eurostatu, která byla aktualizována v polovině prosince 2018: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/digital-economy-and-society/data/comprehensive-database>

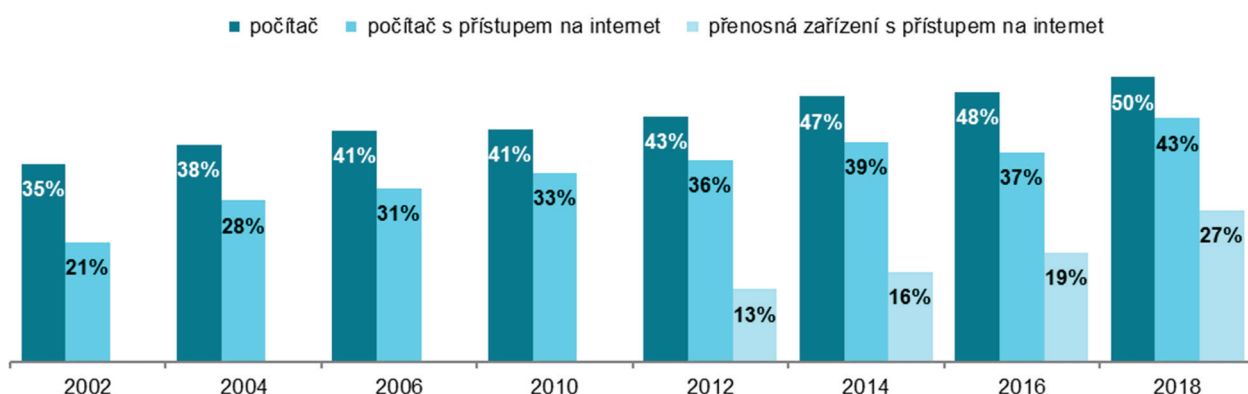
- Čtvrtina podniků v Česku poskytovala v roce 2017 svým zaměstnancům **možnost školení** k získání či rozšíření svých počítačových znalostí. Možnost absolvovat počítačové školení měli výrazně častěji zaměstnanci středně velkých (44 %) a především pak velkých firem (78 %), z hlediska odvětví pak zaměstnanci působící v oborech souvisejících s IT (75 %) a také v telekomunikacích (61 %).
- Z mezinárodního pohledu jsou české firmy **v poskytování školení svým zaměstnancům nad průměrem EU28**. V porovnání velkých firem poskytujících školení svým zaměstnancům jsou české firmy s více než 250 zaměstnanci **dokonce na prvních místech** – společně s firmami z Finska, Belgie a Slovinska patříme mezi státy, kde více než tři čtvrtiny velkých subjektů vzdělává své zaměstnance v oblasti počítačových znalostí.

Graf 12.1: Využívání ICT firmami a jejich zaměstnanci



podíl na celkovém počtu firem resp. zaměstnanců ve firmách s 10 a více zaměstnanci v daných letech

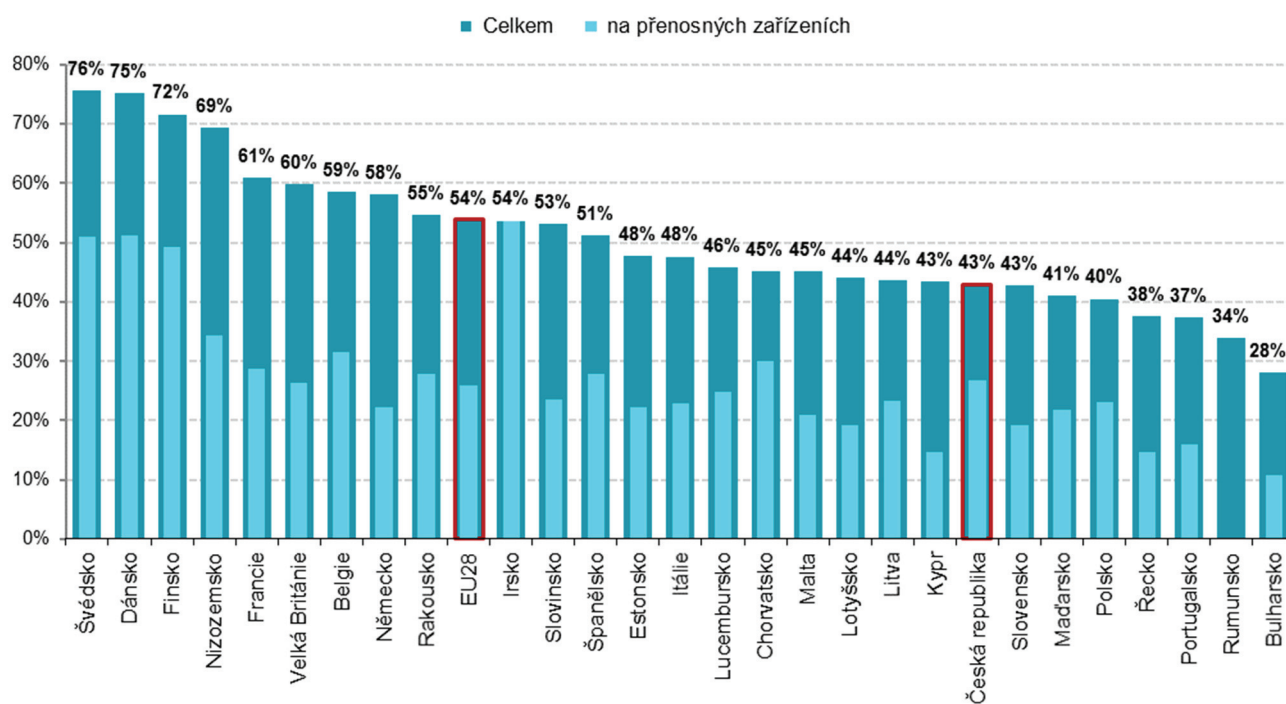
Graf 12.2: Zaměstnanci firem v ČR používající vybrané ICT k pracovním účelům



podíl na celkovém počtu zaměstnanců ve firmách s 10 a více zaměstnanci v daných letech

Tab. 12.1: Zaměstnanci a ICT ve firmách v ČR v roce 2018

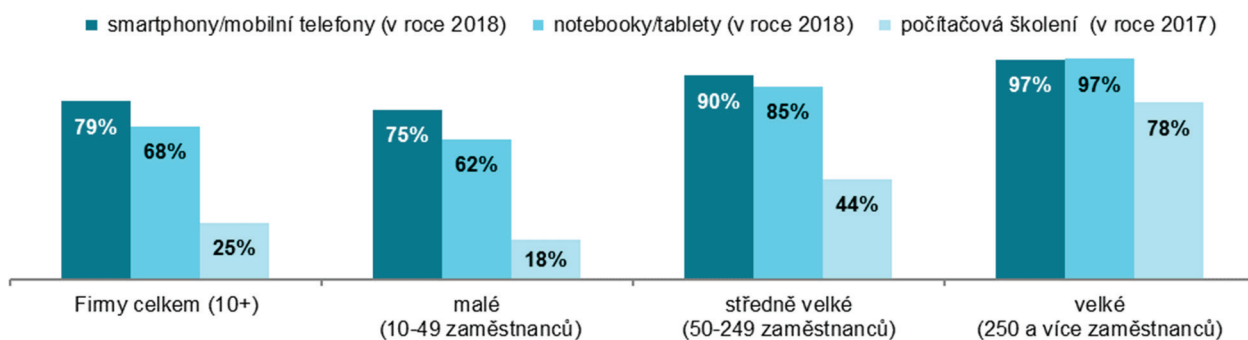
	zaměstnanci používající v práci			firmy poskytující/nabízející zaměstnancům			
	počítač	počítač s přístupem na internet	přenosná zařízení s internetem	přenosná zařízení s přístupem na internet	z toho:		školení zaměřené na získání PC znalostí (v roce 2017)
					přenosné počítače nebo tablety	mobilní telefony nebo smartphony	
	podíl na celkovém počtu zaměstnanců v dané velikostní a odvětvové skupině (v %)			podíl na celkovém počtu firem v dané velikostní a odvětvové skupině (v %)			
Firmy celkem (10+)	50,2	42,9	26,7	82,7	67,5	78,6	24,7
Velikost firmy							
10–49 zaměstnanců	46,8	44,3	30,0	79,5	62,0	75,0	17,6
50–249 zaměstnanců	48,5	43,3	27,4	93,3	85,1	90,0	44,2
250 a více zaměstnanců	52,9	41,9	24,7	98,8	97,4	97,0	78,1
Odvětví (ekonomická činnost)							
Zpracovatelský průmysl	44,7	35,3	19,8	82,1	68,1	77,5	25,6
Výroba a rozvod energie, plynu, tepla	64,4	53,3	34,5	85,9	67,8	82,1	29,7
Stavebnictví	44,5	43,5	34,1	86,9	66,9	86,5	14,1
Obchod a opravy motorových vozidel	69,4	67,1	38,7	92,0	72,8	86,1	27,5
Velkoobchod	72,7	67,5	45,2	93,8	83,0	90,6	33,6
Maloobchod	53,3	40,5	16,1	66,3	51,1	58,3	8,5
Doprava a skladování	43,6	33,1	21,6	82,0	61,4	80,5	16,2
Ubytování	43,9	41,5	19,6	78,2	62,4	69,9	15,2
Stravování a pohostinství	27,7	24,4	13,1	57,6	36,0	48,5	8,9
Činnosti cestovních agentur a kanceláří	82,7	82,6	28,3	88,9	81,9	84,7	27,0
Audiovizuální činnosti; vydavatelství	91,3	89,8	59,5	94,6	89,8	90,4	43,3
Telekomunikační činnosti	95,0	94,7	85,2	96,6	92,4	96,0	60,8
Činnosti v oblasti IT	95,1	94,6	79,8	98,1	95,6	95,3	75,3
Činnosti v oblasti nemovitostí	60,1	58,4	35,8	86,0	65,1	83,2	25,5
Profesní, vědecké a technické činnosti	81,3	80,4	60,4	90,4	78,6	86,3	37,8
Ostatní administrativní a podpůrné činnosti	23,5	21,8	12,8	75,7	59,8	70,9	20,6

Graf 12.3: Zaměstnanci v podnicích v zemích EU používající v r. 2018 počítač s přístupem na internet


podíl na celkovém počtu zaměstnanců firem s 10 a více zaměstnanci v dané zemi

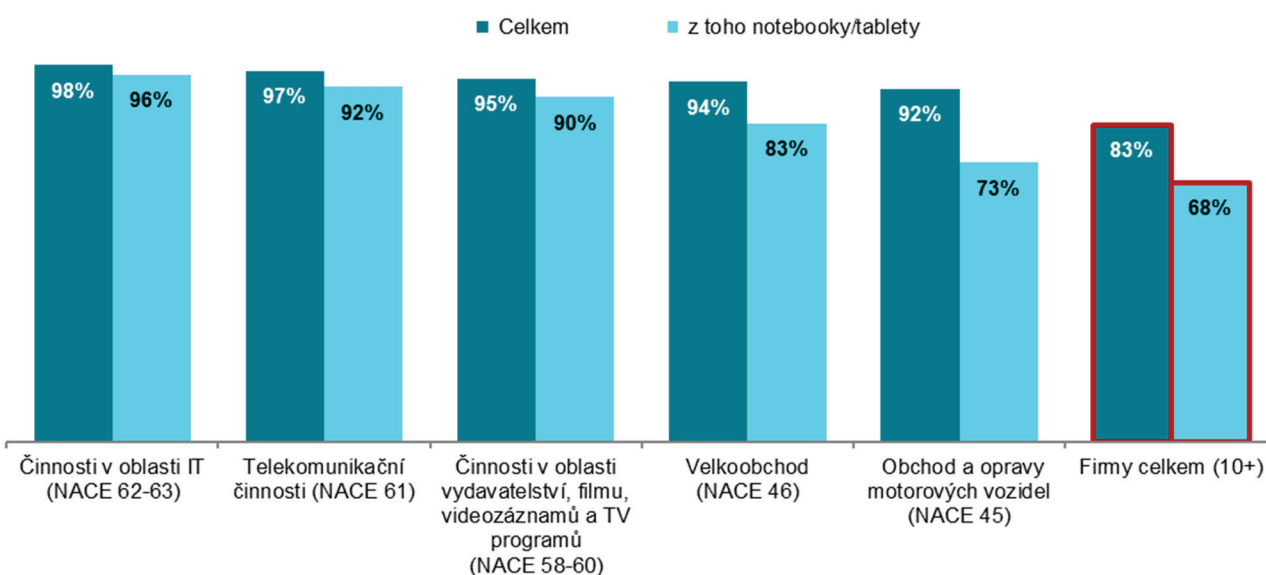
zdroj dat: Eurostat, prosinec 2018

Graf 12.4: Firmy poskytující svým zaměstnancům:



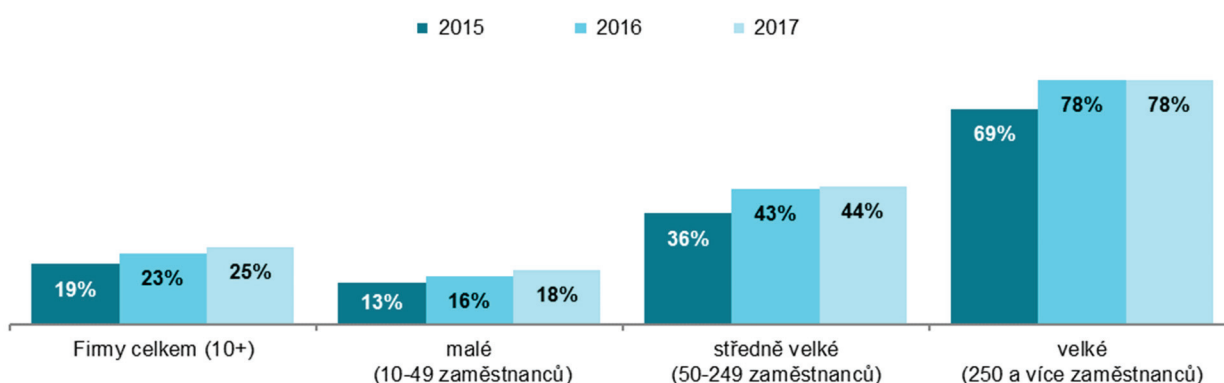
podíl na celkovém počtu firem s 10 a více zaměstnanci v dané velikostní skupině

Graf 12.5: Top 5 odvětví v roce 2018, v nichž firmy nejčastěji poskytují svým zaměstnancům přenosná zařízení s přístupem na internet



podíl na celkovém počtu firem s 10 a více zaměstnanci v dané odvětvové skupině

Graf 12.6: Firmy poskytující svým zaměstnancům možnost školení pro získání/rozšíření ICT znalostí



podíl na celkovém počtu firem s 10 a více zaměstnanci v daných velikostních skupinách v daných letech

Zdroj: Český statistický úřad, 2018